

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

STUDY

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM
PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SETSWANA PUO YA GAE (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2016

MADUO: 100

NAKO: Diura di le 2½

Pampiri e, e na le ditsebe di le 6.

DITAELO LE TSHEDIMOSSETSO

1. Pampiri e, e arogantswe ka DIKAROLO di le PEDI.

KAROLO A: Tlhamo (50)

KAROLO B: Ditlhangwa tsa tirisano (2 x 25) (50)

ELA TLHOKO: O tshwanetse go araba dipotso di le PEDI go tswa mo KAROLONG YA B.

2. Araba potso e le NNGWE go tswa mo go KAROLO A le di le PEDI go tswa mo go KAROLO B.

3. Kwala ka puo e o tlhatlhobiwang ka yona.

4. Simolola KAROLO NNGWE le NNGWE mo tsebeng e NTŠHWA.

5. O tshwanetse go rulaganya (sk. letlhomeso la dikakanyo/lenaneopaakanyo/ mmapa wa dikakanyo/dintlhakgolo, jj), runa (tseleganya) o be o tlhotlhe tiro ya gago diphoso. Thulaganyo e tshwanetse go tlhagelela PELE ga tlhamo.

6. Ipaakanyo kana setlhangwa sa ntlha se supuwe jalo ka botlalo. O gakololwa go thala mola go kgabaganya ipaakanyo kana setlhangwa sa ntlha.

7. O gakololwa go dirisa nako ya gago ka mokgwa o o latelang:

KAROLO YA A: Metsotso e le 80

KAROLO YA B: Metsotso e le (2 x 35) 70

8. Nomora dikarabo ka nepagalo go latela thulaganyo ya dinomoro e e dirisitsweng mo pampiring ya dipotso.

9. O se ka wa tsenyeletsa setlhogo fa o bala mafoko.

10. Kwala ka mokwalo o o buisegang.

KAROLO YA A: TLHAMO**POTSO 1**

Kwala tlhamo ya boleele jwa mafoko a a ka nnang 400–450 ka NNGWE FELA ya ditlhogo kgotsa ditshwantsho tse di neilweng. Fa o dirisa setshwantsho go kwala tlhamo, se neele setlhogo se se maleba. O se ka wa lebala go thala letlhomeso kana lenaneopaakanyo, go thagisa setlhangwa sa ntlha le go se runa pele o kwala sa bofelo.

- 1.1 Ke ne ke ithaya ke re ke botlhale ... [50]
- 1.2 Letsatsi la phasalatso ya dipholo tsa marematlou. [50]
- 1.3 Borutabana ke tiro e e santseng e tlotlega. Dumela kgotsa o ganetse tlhagiso e. [50]
- 1.4 Boammaaruri bo a golola. [50]
- 1.5 Botlhokakitso bo ka bolaya. [50]
- 1.6 Bogodu mo nageng bo gwetlha tshireletsego ya maemo a a kwa godimo. [50]
- 1.7 Ditshwantsho tse di mo ditsebeng tsa 3 le 4 di ka tsosa maikutlo kgotsa tsibogo e e rileng. Tlhopha setshwantsho se le SENGWE, mme o kwale tlhamo ka ga sona. Neela tlhamo ya gago setlhogo se se maleba. Nomora potso ya gago go nna 1.7.1 kgotsa 1.7.2.

ELA TLHOKO: Setshwantsho se o se tlhophileng se tshwanetse go nyalana le diteng tsa tlhamo ya gago.

1.7.1

[Se nopotswe go tswa mo Inthaneteng]

[50]

1.7.2

[Se nopotse go tswa mo Inthaneteng]

[50]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITLHANGWA TSA TIRISANO**POTSO 2**

Araba dipotso di le PEDI fela mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 180–200 (diteng fela). O gakololwa go runa le go tlotlha setlhangwa sa gago diphoso.

2.1 LEKWALO LA BOTSALANO

Baipelaetsi mo motseng wa lona ba fisitse sekolo sa lona pele ditlhatlhobo tsa marematlou di simolola. Kwalela tsala ya gago lekwalo o mo tseele dikgang ka ga tiragalo e o bo o mo tshalosetse se o neng wa se dira go kgona go ipaakanyetsa ditlhatlhobo tse o di falotseng ka dinaledi.

[25]**2.2 LEKWALO LA SEMMUSO**

Dikotsi tsa tsela ka bontsi di bakilwe ke diphologolo tse di sa tlhokomelweng. Ba Tshireletso ya Diphologolo ba nnile le leano la go rotloetsa baagi go tlhokomela diphologolo tsa bona, mme se sa tiisa kwelotlase ya dipalopalo tsa dikotsi le dintsho. Ba kwalele lekwalo o ba akgolele katlego e.

[25]**2.3 TSA BOTSHELO JWA MOSWI**

Mo dikhuduegong tse di nnileng teng mo tikologong ya lona moithuti mongwe wa bobegadikgang yo o falotseng marematlou mo sekolong sa lona, o ne a latlhegelwa ke botshelo. Sekolo sa lona se mo direla tirelo ya matshediso, mme o kopilwe go rulaganya tsa botshelo jwa moswi. Kwala tsa botshelo jwa moswi. (Gakologelwa gore go buiwa ka ga moswi e seng motshedi.)

[25]**2.4 DIPOTSOTHERISANO**

O ikaelela go tswelletsa dithuto tsa gago kwa yunibesithing, mme o batla go ithutela tsa tlhaeletsano. Mo kopong ya go amogelwa o tshwanetse go tsenyeletsa dipatlisiso tse o di dirileng ka ga ditlhokego tsa thuto le ditiro tsa tlhaeletsano. Kwala potsotherisano e o nnileng le yona le mmegadikgang, mogasi le motlhagisi wa thelebišene.

[25]**2.5 THADISO**

Kwala thadiso ya padi e lo e buisang mo sekolong gore bašwa ba ba sa tseneng sekolo le ba ba dirang ba tle ba e reke ba buise.

[25]

2.6 LENANEOTEMA LE METSOTSO

Khansela ya Kemedi ya Baithuti ba sekolo sa lona e ne e le mo kopanong e mo go yona go neng go buisanwa le baithuti ka ga seabe sa batsadi mo dithutong tsa bona le mekgwa e e ka dirisiwang go rotloetsa ba ba gogang dinao. Kwala lenaneotema le metsotso ya kopano eo jaaka mokwaledi wa Khansela.

[Se nopotswe go tswa go *EduUpdate*, Seetebosigo 2015]

[25]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA B:
PALOGOTLHE YA TLHATLHOBO:

50
100